

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

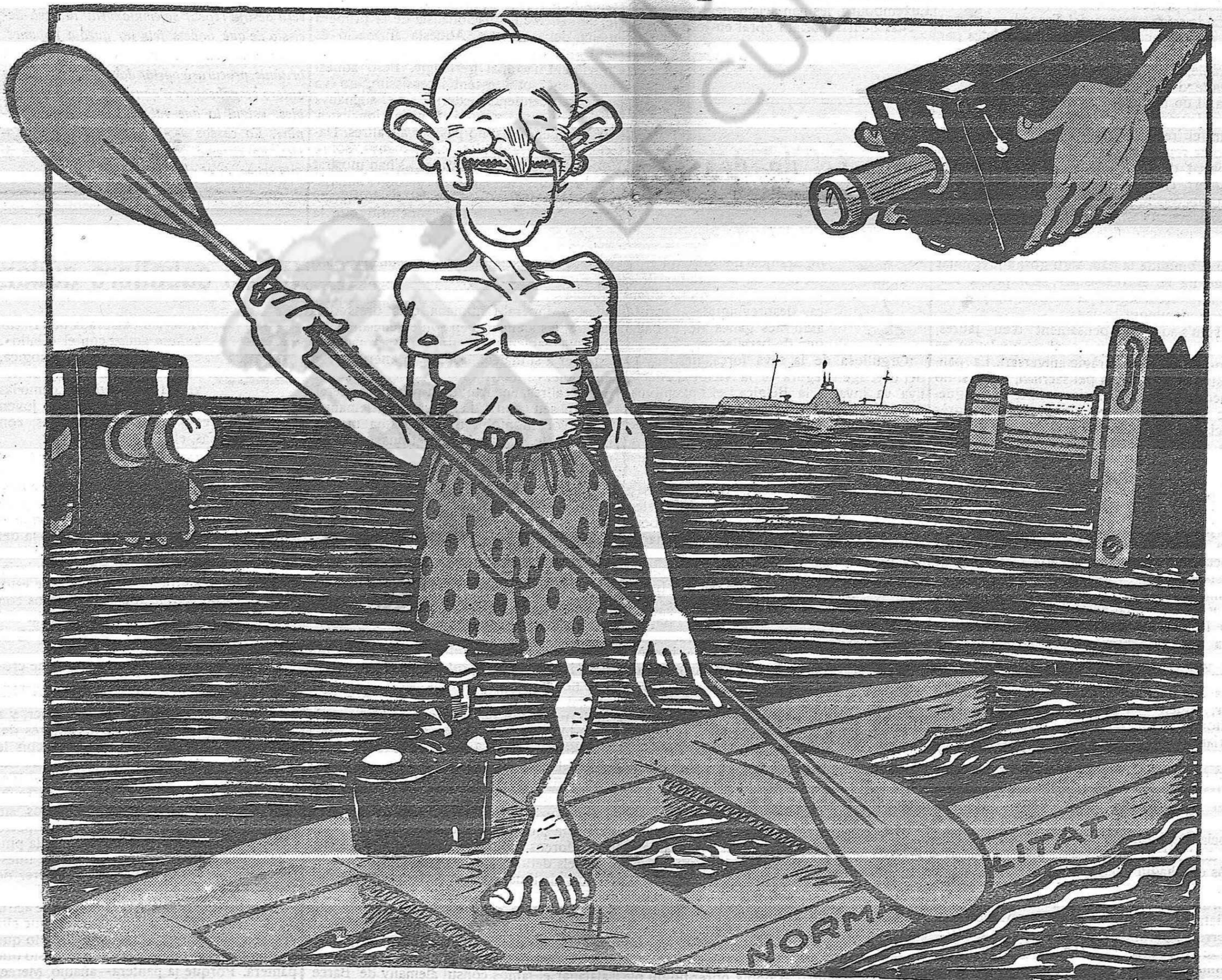
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA.
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

El President als periodistes

—Apa, ja'm podeu retratar, que ara ja estic tranquil.

Quatre dates

1.ER D'AGOST DE 1914.—El «poble escollit», amb el futur Emperador d'Europa al davant, entra en guerra, segur de fer ajupir tot el món sota la seva espasa.

1.ER D'AGOST DE 1915.—El «poble escollit» veu que la victòria no ha estat tan ràpida com esperava. Però no dubta que la victòria vindrà.

1.ER D'AGOST DE 1916.—El «poble escollit» sent una engunya estranya i torturadora. Dubta. Tem. Deixa de pensar en vèncer i comença a pensar en no ésser vençut. L'Emperador d'Europa no entrarà en funcions de tal, per ara.

1.ER D'AGOST DE 1917.—Pau damunt la terra vermella i destrocada. En una illa, sola en mig de la mar, o en un vilatge americà del Far West, o en una casa de salut, un home cap-blanc que havia d'ésser Emperador d'Europa, escriu les tràgiques memòries de la seva vida...

Aniversaris

DES dates melodramàtiques s'han commemorat aquests dies: la declaració de guerra i la mort d'en Jaurés. Per primera volta, el nom d'en Jaurés reuneix a una multitud i obté una consagració pòstuma del poble congregat. Profetitzem que la memòria del gran home i de la seva mort, tal volta en les futures discordies «d'après guerre», constitueixi quelcom com un altre procés Dreyfus. Observi's la cura amb que's parla de l'assassinat del 30 de juliol de 1914 i l'ajornament de la vista del procés.

En la sala immensa del Trocadero, el poble de París celebra la seva missa laica per l'ànima d'en Joan Jaurés. «Une foule considerable, vibrante et recueillie...», diu *L'Humanité* de la multitud que's congrega en la sala. I un home, en Vandervelde, deixeble d'en Jaurés, se redreça en aquests funerals com el rei espiritual dels belgues, com l'home representatiu de la resistència i de la llibertat del seu poble, i un altre home, l'Albert Thomas, al posar-se dret dona la impressió de que la França, sense canons ni municions al començament, ha estat salvada per l'aplicació a la energia francesa del tremp i la organització del seu socialisme. Quan vinguda la pau, algú gosi a preguntar què ha fet el socialisme?, se li podrà respondre: Aconseguir la victòria, després de haver mantingut la pau.

Heu's aquí el pensament d'en Jaurés, aqueix pensament pel qual preguntaven les plomes el dia del tràgic aniversari. La pau, sostinguda, cercada pel sacrifici, però si no s'aconsegueix la victòria, sempre que la guerra sigui per un dret. Quan en el Congrés socialista d'Amsterdam, Jaurés preguntava als representants de la Social Democràcia alemanya, «què farien en cas de guerra?», els alemanys respongueren: «Procurariem la pau, però si no ho aconseguim marxariem al costat d'Alemanya». Allò fou per a en Jaurés la revelació de que, en cas de guerra, tota la força, tota la organització del socialisme alemany, formaria al costat de la casta militar. Aleshores, es dedicà als estudis militars i escrigué *L'armée nouvelle*.

«Què hauria fet en Jaurés?», se pregunta. I en Thomas s'aixeca triomfador. En Thomas era el fill de Jaurés. Té la seva eloqüència, la seva fè, la seva consistent intel·ligència, fins les seves barbes decoratives. Era normalia, com en Jaurés, era universitari, és a dir, tenien una tradició intel·lectual. I en Thomas forma part del ministeri, i si en Briand és el pensament polític, en Thomas representa l'acció. Ha organitzat la producció de material de guerra, és a dir, ha organitzat la victòria. És el Carnot de la França del segle xv. I quan la guerra acabi, nou Cincinnatus, tornarà al conreu del seu hort socialista, i a llimar tota prerrogativa militar, a desfer tot el possible gust de glòria bel·líc que hagin deixat les trinxeres en les generacions de combatents. Vandervelde recordava, en el Trocadero, les paraules d'en Nietzsche: «El que lluita amb monstres, corre el perill de convertir-se en monstre.» Que la França militaritzada, no esdevingué militarista! En Thomas, vestit de paisà, essent el conductor de la guerra, en Thomas reverenciava, en plena guerra, an en Jaurés, pacifista, en mig del poble que serva el seu

culte, ens és garantia de que la França que combat amb monstres, no esdevindrà monstre. Imitant al Bearnès, aquests homes diràn als soldats que tornaran vencedors d'Alemanya: «Presenteu armes an aquestes fàbriques convertides en tallers de guerra, que han salvat la França, i que ara tornaran a donar al món panys, motors, productes químics, instruments de ciència i de treball.»

El socialisme és mort!, deien els obtusos. Per primera volta, després de dos anys de guerra, un partit, un troç de poble, se reuneix en assemblea, i és el socialista. Defensen amb la seva patria, el dret, car això és la tradició revolucionària i la seva doctrina, però després de la defensa, damunt els odis, reedificaran la Internacional. Paren les orelles, escoltant els remors d'Alemanya, i quan han sentit les veus d'en Liebknecht i de Rosa Luxembourg, les han aclamades.

Així hauria parlat i obrat en Joan Jaurés.

PARADOX

Després de dos anys

A dos anys que l'Alemanya ben preparada per quaranta anys de desitjos d'absorció i en la plenitud de la seva fortalesa, va llençar-se contra la França, desprevinguda, pacifista, amb més ganes de treballar que de barallar-se.

Orgullosa de la seva força, desdenyosa del dret agè i segura de la victòria, Alemanya va invadir la Bèlgica i el Luxemburg, prenent entrar triomfalment a França per l'ample portal de la frontera belga i no per la porta estreta i dificultosa de l'Alsàcia.

La heroica Bèlgica va parer els primers cops, fent difícil un camí que els alemanys creien planer. Els exèrcits del Kaiser, senyors, formidables, varen rompre la resistència dels abnegats exèrcits del rei Albert i l'allau teutona invadí la França menaçant París.

Hi hagué un moment d'angoixa universal. La verge democràcia era sota els braços brutals del militarisme prussià i els esperits civilitzats tancaven els ulls, sentint l'impressió dolorosa del repugnant atropell.

Però reaparegué aquell poble homèric que tantes pàgines glorioses havia escrit del 1789 al 1815 i la bestia teutona girà qua al Marne, i s'encauà, ensenyant les urpes en terres belgues i part de terreny francès.

França estava salvada.

Les nacions amigues col·laboraven en la seva deslliuració, mentre Rússia, Itàlia i Servia entretenien als imperis Centrals en les seves fronteres, Inglaterra s'habillava de soldats, calmosa però sòlidament.

Al començar el tercer any de guerra s'han canviat els papers. Els imperis centrals agotats, zbatuts, se defensen com poden dels exèrcits aliats cada dia més forts, que'ls ataquen per tots els fronts i els fan recular vergonyosament a tot arreu.

Hem cregut sempre en la victòria de les nacions aliades perquè estem convenuts que, en definitiva, la força mai podrà més que la raó. I quan el poble obrer tingui plena consciència del seu valer, serà encara menys possible una guerra com l'actual, ja

que la força per ésser forta necessita els braços dels treballadors.

I quan el treballador sigui conscient voldrà treballar per la pau i no per la guerra. Per la pau que li pot donar el goig del viure i la llibertat a que té dret i no per la guerra que l'exposa a una mort horrorosa i el subjecta a una ferotge esclavitut.

JEPH DE JESPUS

L'Alemanya i la llibertat de les llengües

El senyor Manuel de Montoliu—nou col·laborador de *El Dia Gráfico*—ha publicat en aquest diari un llarg article en defensa dels drets de la llengua catalana. Trobem molt bé que el senyor Montoliu, catalanista de tota la vida—encara que un poc entebat en els últims temps—defensi el dret del nostre gloriós idioma. Però el distinguit escriptor, que a més de catalanista és—ai!—germanòfil, aprofita l'oportunitat per a fer una apologia de l'Alemanya i del pensament germànic des del punt de mira de la llibertat de les llengües. I això, amic Montoliu, és fer-ne un gra massa.

De bon començament, En Manuel de Montoliu fa sortir tot el nacionalisme contemporani de les doctrines de Herder i Fichte, de l'Alemanya nacionalista de la primera meitat del segle XIX. Aquesta afirmació és un error: Va existir, és cert, un admirable moviment nacional germànic. Però aquest moviment, tot i ésser intensíssim, no va tenir transcendència exterior. Els alemanys eren i són encara fonament nacionalistes. Ho són per a ells; no pas per als altres. Davant dels altres pobles, els alemanys, sobre tot en les darreres dècades, s'han mostrat com els més implacables i ferotges anti-nacionalistes. L'estudi seriós del nacionalisme contemporani porta a la conclusió que la idea de la llibertat dels pobles és filla de la Revolució Francesa. Els alemanys han defensat i defensen, no el nacionalisme, sinó un nacionalisme: el germànic. Pel que toca al principi de les nacionalitats, que és l'explicació liberal i humana dels drets dels pobles, els alemanys en són essencialment i irreconciliablement contraris. Ésser nacionalista per a si mateix, no és cap mèrit per a un poble. El mèrit està en ésser-ho també per als altres, en virtut d'un principi general.

En el seu afany d'ensalçar a l'Alemanya, el senyor Montoliu relisca d'una manera lamentable. Ens parla d'un tipus germànic d'Estat federatiu, que té per nervi espiritual la llengua. Ens diu que la Confederació germànica realitza pràcticament els principis catalanistes. Ens presenta l'Alemanya i l'Àustria Hongria com a pobles respectuosos de la multiforme realitat de la vida social.

Senyor Montoliu, vostè no és cap ignorant, ni cap enecat per la passió; i per tant, ens és impossible creure que hagi escrit de bona fè i amb sinceritat les afirmacions al·ludides. Pel que toca a la llibertat de les llengües, vostè sab que l'Alemanya nega rodonament aquesta llibertat dins el seu Imperi i persegueix brutalment les llengües, que no són l'alemanya. Vostè sab que, en aquest punt, els Governos de Berlín ho fan molt, moltíssim més fort que el Govern de Madrid. Vostè sab que la llengua polonesa i la lituana, són perseguides a les regions orientals, la llengua danesa a l'Eslesvig i la llengua francesa a l'Alsàcia-Lorena. Vostè sab que no és permesa l'ensenyança ni pública ni privada, en cap d'aquests idiomes.

Vostè sab que els alemanys han fet i fan els esforços més grans, sense que els escríps els deturin, per a germanitzar els polonesos, els lituans els eslesvignesos i els alsàcians-lorenesos.

I sabent tot això, és imperdonable que canti himnes al respecte dels alemanys als drets de les nacionalitats i sobre tot als drets de les llengües. Els seus ditirambes podran afalagar el famós cònsul alemany de Barcelona, el vice cònsul no menys famós i la nombrosa colònia germànica de Barcelona.

Però produeixen tristesa i quasi indignació als qui creuen que, sigui germanòfil o sigui francòfil, un escriptor honorable no ha de desfigurar a graçiant la veritat.

FULMEN

La sentència

UN altre crim. El capità anglès Fryatt, acusat pels alemanys d'haver embestit contra un submarí que l'atacava, sense haver-li produït cap dany, fou fusellat a Bruges. El fusellament ha produït a Anglaterra una emoció tan formidable com quan el de Miss Cavell. Mr. Asquith, amb veu solemne, en nom de l'Anglaterra, ha fet aquestes declaracions profètiques, i tan greus, tan greus, que nosaltres ens limitem a transcriure-les, posant-les en cursiva, sense cap comentari.

Heus-aquí aquestes paraules de Mr. Asquith en sessió solemne del parlament anglès:

«És veritat que el capità Fryatt, ha estat assassinat pels alemanys. Amb una colera profunda, el govern ha sabut aquest crim, comès contra totes les lleis internacionals i usatges de guerra. Aquest acte odiós que coincideix amb les vexacions que sofreixen els habitants de les regions de la França invadida, demostren que l'alt comandament alemany torna a la seva política terrorista. En aquestes condicions, el govern desitja repetir solemnement la seva decisió de què aquets fets no quedin impunes. Quan arribarà el moment volgut, el govern britànic, procurarà portar davant la justícia als autors responsables d'aquests actes abominables, «sigui la que vulgui la posició que ocupin». En cassos semblants, l'home que autoritza un sistema que permet la perpetració de tals crims, és el més culpable de tots.»

Cierto caballero audaz

Una intervú celebrada por *El caballero audaz* con el «Gallo», es tan ñoña, tan apsicológica, tan falta de amenidad y de novedad y de sandunga, como las celebradas por el mismo distinguido joven con Xénus, con la Pérez de Vargas, con Ignacio Iglesias, etc.

Habíamos quedado, hace tiempo, en que al «Gallo» no le importaba nada de Pastora, ni a Pastora del «Gallo», y en que a nosotros se nos daba un pitoche de uno y de otra. Habíamos quedado también en que la tristeza de los ojos de «Gallín», como la del resto de los españoles, no es tal tristeza, sino aburrimiento, cansancio, gandulería, ignorancia y hambre. Pues, a pesar de esto, vuelve *El caballero audaz* a marearnos con las mismas monsergas, vuelve a coger del suelo la colilla que otros tiraron, y venga a chupar y a apurarla.

El caballero audaz es un escritor de crónicas desustanciadas. Aquí vino a descubrirnos este Mediterráneo seco—no tan seco!—que se llama Pompeyo Gener, y a contarnos por centésima vez los amores del heroico D'Artagnan de la Rambla con la Sara y su amistad con Litrié. En casa de Lerroux no vió ese adulador de todas las mediocridades más que los criados, los muebles lujosos, el automóvil, los libros sin abrir, el confort, en una palabra, el aspecto burgués, que es el menos notable, de la pintoresquísima personalidad del jefe de nuestras mehallas revolucionarias. A la Pérez de Vargas le preguntó el curioso indiscreto qué bestia le gustaría ser. A la insigne actriz no la ofendió que alguien supusiera que ella deseaba ser animal—más animal de lo que por naturaleza somos todos—y contestó que pantera. Porque la pantera—añadió Mercedes—es un animal muy bonito. Esta razón nos desconcertó un poco, porque *Audaz*

queria darnos la sensación de que la Pérez es una mujer felina y cruel, y a ambos se les vió la oreja, que no era de tigre ni de pantera, sino de otro animal más humilde.

José M.ª Carretero (a) *El caballero audaz* será todo lo Carretero y todo lo Audaz que él quiera. Caballero no hay que decir, porque todos los castellanos son más caballeros que Dios. Aun los que no son más que burreros, aun los que cabalgan en abarcas hechas con caucho de neumáticos viejos. Pero lo que es biógrafo e entrevistador intuyente, espiritual y sutil no lo es. Para ser eso, no basta la cultura de bar o de varietés, ni la viveza puertalesolera, ni el dancanzismo madrileño, ni los cuatro granos de sal arnishesca de los periodistas del Centro. Se necesita algo más, que posee por ejemplo Soiza Reilly y que no posee Audaz. Se necesita tener ideas y estilo, saber pensar y frasear como nuestros queridos hermanos los galos y como nuestros amados padres los latinos y los griegos.

Carretero, autor de cuentos y libros grises; Carretero, que no ha logrado despuntar en ningún género literario, ha obtenido en este de las intervius un éxito envidiable, un «succés» completo. Se le han dado banquetes en Barcelona y en Madrid, se le han tributado homenajes que Carretero no merece. Con esos obsequios es imposible que se hayan querido celebrar los primores de su labor, pobre siempre, ruin a veces, como cuando ridiculizó al marido de la Xirgu, ni la nobleza de sus pensamientos, ni los destellos de su frase. Repetimos que *El caballero audaz* es un periodista anideico, de prosa terda. El interés de sus crónicas no deriva de su pluma, sino de las figuras que presenta.

Esos banquetes no son un homenaje a la grandeza de Carretero, sino una demostración de la pequeñez de nuestros minúsculos grandes hombres. Detrás de Carretero están Zabala y Verdugo, y en las manos de estos el trust de «Prensa Gráfica». Nuestras sumidades se pirran por salir retratadas en *La Esfera* o en *Nuevo Mundo* con la señora

y con los frutos, más o menos lozanos, que la señora les dió. Como no se sienten con fuerzas para alcanzar por sus méritos ese honor, han de mendigarlo. En vez de esclavizar ellos a los informadores, a los repórteres, se hacen esclavos de éstos.

Que Rusiñol asistiera a la cena, que en Madrid se ofreció a Carretero, pase. Santiago—y perdone el querido Maestro la familiaridad—es un bromista, es un espíritu de una juventud eterna, y siempre tiene ironías y sonrisas para derrochar. Pero que Xenius, que tiene el deber de estar por encima de todos *Los caballeros audaces* y de todas *Las Esferas*, bajara de la mesa de Platón a la de los galeotes de la pluma, a la de los infusorios de nuestra prensa, es demasiado. Y lo mismo cabe decir de Galdós, de Valle-Inclán, de Azorin y de algún otro. De los demás, aunque sean ministros, no vale la pena de ocuparse. Son estómagos agradecidos o ambicionzuelas regoldantes que van detrás de Audaz gritando desafortadamente: «Caballero, acuérdate de mí cuando estés en tu paraíso de *Nuevo Mundo*».

¡Señor, qué poca cosa somos!

ANGEL SAMBLANCAT

EN PRO DELS MUNICIPIS

LA CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

TOTHOM sab que dins el règim centralista espanyol, els municipis no tenen Hisenda propia per a atendre les seves necessitats de progrés. Els municipis petits i mitjans, es troben amb que, per manca de recursos, no poden emprendre obres de millorament local. Si algun d'ells vol emmanllevar diners, no troba quasi mai qui els en deixi, i si el troben, ha d'ésser forçosament en condicions oneroses.

Per a resoldre aquest problema importantíssim, la Mancomunitat va tenir una idea excel·lent: crear la Caixa de Crèdit Comunal, institució autònoma que té per objecte fer préstams en bones condicions als municipis de Catalunya que siguin solvents i ben administrats. ¿Qui pot censurar ni desaprovar la creació d'aquest organisme, benefactor dels municipis catalans?

El sistema financer de la Caixa és tan senzill com eficaç. Utilitzant el crèdit i el prestigi de la Mancomunitat, la Caixa obté diners per medi d'emprèstits. I aquests diners els deixa a son torn als municipis, carregant sobre l'interès que ella paga un petitíssim augment, destinat a cobrir les seves despeses naturals i a assegurar la seva situació econòmica.

Ara s'acaba de fer la primera emissió, a compte d'un emprèstit de 10 mil·lions de pessetes. Comptades totes les despeses, les 4.000 obligacions han estat col·locades a un interès inferior al 6 per cent anual. De manera que la Caixa de Crèdit, amb l'import de l'emprèstit, podrà deixar diners als municipis al 6 per cent, o potser a menys, i encara hi guanyarà. Els municipis seran els primers beneficiats.

Com que trobem que l'operació és bona i resulta altament beneficiosa per als Ajuntaments, nosaltres l'aplaudim. No som ni volem ésser d'aquells que per passió política neguen la llum del sol. Les coses ben fetes, faci-les qui les faci, mereixen ésser lloades, i per això nosaltres les lloem.

Sonata XXI

mi no m'en faran mai cap de monument, però la veritat és que tampoc me sab gens ni mica de greu que no me'l facin. Després que se n'han fet a qui se n'han fet, el tenir monument és quasi estar titllat. Monument a l'Elduyalden, monument a en Sagasta, a en Cánovas, a en Moret, a en Romanones, al primer marquès de Comillas, a don ..., i ara, finalment, per deixar la cosa ben acabada, monument al cèlebre canonista don Eugeni Montero Ríos. ¿Quina inscripció hi posaran en el pedestal? ¿«Al fundador de la gendreria»? ¿«Al firmant del tractat de París»? ¿«Quien mató a Meco»? —Matámosle todos?»

Això últim quedaria bastant bé. Mireu d'una làpida aixís:

¿Quien mató a Meco?
—Matámosle todos.

podrien fer-se'n varis exemplars i col·locar-los en els monuments de tots els polítics morts i en la porta de les cases on viuen tots els polítics vius que actuaven ja en 1899.

Perfectament; sembla que ja no tanquen l'aigua. Tant se'n endona; ¿què'n fariem, si ja no vendrà més bacallà? Només falta que retirin de la circulació les arengades, i de l'aigua ja'n poden fer lo que vulguin. Jo penso menjar pressecs sucats amb vi, pa amb tomàquet, pa amb figa i per postres pa amb vi i sucre. Vès qui hi beu aigua amb això. Quasi ni vi; després de les figues, aiguardent i tamps.

Això de la carestia del bacallà ja és fumut per això, ja. An els que no ens agrada gaire ens sembla res, però per al qui té l'habitut de menjar-ne fregit al dematí, amb sanfaina al migdia i bullit al vespre, realment és un sacrifici tenir que aferrar-se a les costelles o desdejunar-se en un carretó de café amb llet.

Estic llegint un seguit de diaris que abans eren germanòfils i ara es tornen al·liadòfils; veureu com quan li hauràn vist el cul diràn que és femella. Té! Un exemple: donya *Vanguardia* tradueix el discurs de Rudyard Kipling als deixebles de certa escola de tir anglesa, honorant la memoria del jove hèroe Cecil.

De totes maneres diguem com el pagès aquell: Mallo! Mallo! i Mallo! Que Jesús no vol la mort del pecador, sinó que s'arrepenteixi i se salvi.

¿On voleu anar ara? Al cine? Veurem «Els Vampirs», «Els misteris de Barcelona», «Els idem de Nova-York», «Els mateixos de l'harem». Mare de Déu, quin patir!

Val més que'ns en anem a casa, i per celebrar la diada llegim els diaris d'aquests dos últims anys i ens admirem novament davant la defensa de Lieja, i la batalla del Marne, i la ofensiva russa en les planes de la Prussia Oriental i en la Galitzia i en l'Armènia. Que pesem una vegada més el poder de Britània...

Ara fa dos anys!

Per la victòria dels aliats, beve-m'hi.

MORITZ XII

AIGUA!

Lo que està passant amb la qüestió de les aigües, que ve a ésser, per sa importància llarga i tradicional, una qüestió tan barcelonina com en

Muley Hafid i l'Atracció de Forasters, és escandalós, veritablement escandalós.

Ara tots criden; tots volen fer i desfer i tronar i ploure.

Era abans, senyors, que calia moure's i arreglar l'afer. Mireu que si patim set, res hi ha tan terrible! I als que no podem beure cervesa ni vi—dos articles de luxe—l'aigua ens és més essencial que res.

Passem, si voleu, per anar bruts; però no podem passar per patir set.

Barcelona no pot—per lo menys no deuria—consentir que per desídia d'Ajuntaments, tendencioses i personals conveniències d'uns i altres; per poca cura i fluixa voluntat de sos administradors, per galimaties regnant des de fa temps en les qüestions *hidràuliques*, arribi a no tenir un vas d'aigua que portar-se a la boca assedegada.

Barcelona, cap i casal de Catalunya (està bé aixís, senyor Abadal?) no pot, no deu tolerar que aixís tan escandalosament se jugui ja no sols amb els seus interiors sinó també amb les seves necessitats.

Barcelona no pot estar mancada d'aigua. Això és una veritat com un temple. Quasi un impossible metafísic. Doncs ja veuràn com aquí no'ls atura a certa gent ni l'impossible metafísic ni res.

Sense aigua ens trobarem, sense aigua estarem, a no trigar gaire. I no era això precisament lo que volíem ni era aquí precisament on anàvem.

El perill de les epidèmies i de les infeccions renaixerà potent i terrible. Barcelona serà una trista ciutat d'hivern... i primaveres, mentres el món seguirà voltant impàvid

«por el piélagó inmenso del vacío».

Al cap i a la fi, els regidors i els *hidràulics* deuen pensar que pitjor ho passen a les trinxeres i que lo que menys que pot fer Barcelona, per simpatia als que pateixen, és patir de set. Es un altruisme, una raó d'humanitat i una manera com qualsevol altra de justificar desidies.

Al pas que anem, les criatures que quan neixen diu que porten un pa sota l'aixella, valdrà més que's portin un vas d'aigua. Cal acostumar-los, des de petits, a guanyar-se l'aigua amb la suor de son front.

L'altre dia, una mare jove i riallera i fresca (beu vi) ens mostrava a la seva filleta, dient-nos tota contenta:

—Es més aixerida! Ja demana aigua! Més bufona!

I la nena, com si ho endevinés, digué clarament:

—Aigua!

—Sí, sí que és aixerida. Ja va ben orientada, ja.

A veiam si d'aquest conflicte no podrem sortir-ne fàcilment i serà precís que, vista la nostra impotència i la nostra desesperació d'assedegats, en Cambó sacrificant-se una vegada més, amb dolor de son ànima descreguda i independent, hagi de pregar *allà dalt* com els pagesos en les *rogatives*, dient:

—Doneu-nos aigua, Majestat!

MARCEL

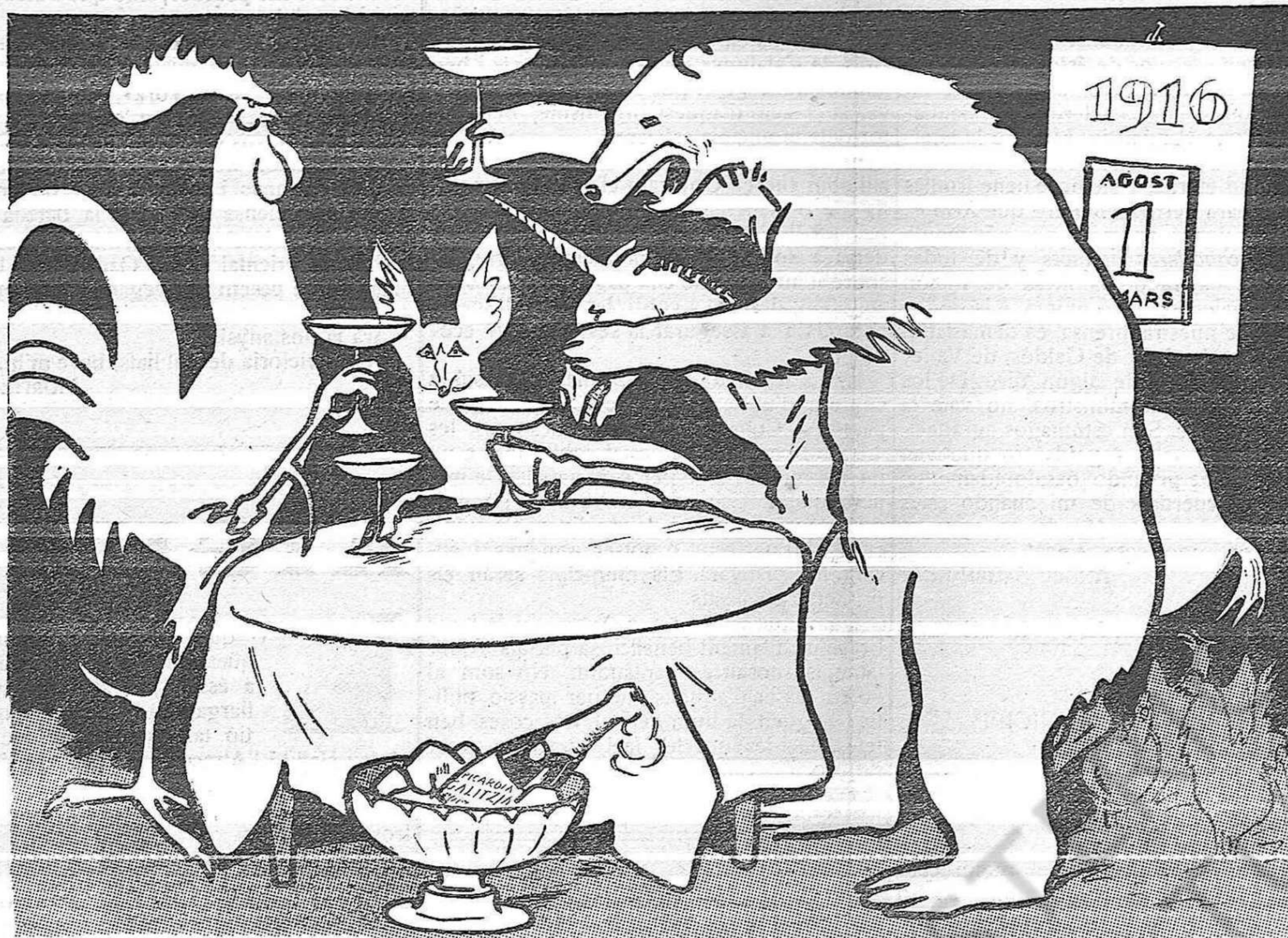
La caritat amb mida

—Dèu centimets, bon senyoret...

—Dèu cèntims?... On s'és vist!... Aviat tindreu la barra de demanar un rall!...

L'Aniversari

L'ós.—Per molts anys!
El gall.—Per pocs anys!

DISCURS

que, sense ofensa a la veritat ni a la justícia, podria haver-se pronunciat en l'acte del descobriment de l'estatua d'en Montero Ríos, celebrat a Santiago de Galícia el passat diumenge.

Ciudadans, aquí el teniu! Aquesta és la vera imatge d'un dels polítics més buits que han des governat l'Espanya. Signé tot lo que volgué; president de l'Alta Cambra, qüefe del Govern déu cops, ministre trenta vegades, gran embaixadó a París al liquidar-se el desastre, autor de lleis i de còdics, intrigant incomparable, orador, cap de partit, democràcia de camama, i tantes i tantes coses que seria empresa llarga recordar tota la llista de les prebendes i càrrecs que, amb el sòu corresponsent, desempenyà entre nosaltres.

Si, mirat com a polític, no feu per la nostra patria res que expliqui als espanyols l'erecció d'aquesta estatua, com a pare de família fou l'home més admirable que en cent anys ha produït la noble terra galaica. Generós com el primer, però fent-ho nagà als altres, treballà *pro domo sua* amb el major entusiasme. Ell signé el qui més impuls va imprimí a la *yernocràcia*; ell donà empleos als fills, ell col·locà amb bones pagues a gendres, cosins, nebots, amics, veïns de l'escala, marits de les seves dides i germans de les criades. Tanta fou l'«esplendides» en afavorí als de casa, que'l pressupost nacional pot dir-se que encara en sangra, car no hi ha en ell part ni secció que per un concepte o altre no mostri el violent xuclat d'aquest patrici insaciable.

Fóra d'això, no se sab que fes mai res d'importància, com no sigui la vitrina que al Senat va fer posar-se

a fi d'evitar del fret les pèrfides alienades. Inconstant en sos afectes, tortuós en ses campanyes, gran amic de no anà enlloc i no deixar-hi anà als altres, vivint d'un nom que ningú sabia en què s'apoiava, sense fulla de serveis, sense frases lapidaries, incolor, neutre, boirós, plè de vaguetats estranyes, augur que no vol parlar, llanterna sempre apagada, l'únic mèrit del «gran home» que aquí veiem en estatua és haver col·laborat en l'ensopiment d'Espanya.

C. GUMA

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 28 DE JULIOL AL 3 D'AGOST DE 1916

Per terra

Al front occidental, un nou atac franco-anglés al nord del Somme ha permés als aliats avançar un poc més cap a l'est. Nous atacs alemanys a la regió de Verdún han fracassat en conjunt. Un petit avenç alemany en una part d'aquell sector ha sigut contrarrestat per un altre petit avenç francès. Els alemanys diuen que han fet 900 presoners francesos, i els francesos diuen que n'han fet 700 d'alemanys.

Al front oriental, l'avenç rus ha continuat envers Kowel i envers Lemberg. La ciutat galitziana de Brody ha caigut en mans dels russos, que segueixen fent els presoners a milenars.

Al front italià, petits avenços dels soldats de Cadorna.

Al Causcas, els russos, segueixen avançant cap a Sivas i Karput.

Als Balcans, les avant-guardes serbies han entrat en lluita amb destacaments búlgars, fent-los recular.

Per mar

Uns torpeders austriacs han bombardejat Biceglie (costa italiana) resultant alguns ferits.

Per l'aire

L'activitat aèria no minva en cap front. Una esquadra de dirigibles alemanys ha bombardejat Anglaterra, sense causar cap mort ni ferit. Els danys insignificants.

Els hidro avions italians han bombardejat el port de Durazzo (Albania) ocupat pels austriacs.

N Romanones parlant amb els periodistes a San Sebastián i tractant de justificar les mides riguroses que havia pres se comparà a un metge que cuida un malalt greu.

Està bé. Si ell és el metge no és estrany que'l malalt se trobi tan malament!

Ha estat a punt de tenir-se de tancar la Biblioteca Arús, per manca de recursos. L'Ajuntament l'ha salvada amb una subvenció de 3000 pessetes. ¡Tres mil pessetes! ¡Magnànim Ajuntament!

Tot això de les subsistències s'està posant impossible! ¡Fins el bacallà!

Fins el bacallà? Vol callar? Això ja és intolerable. Si ni bacallà podem menjar, val més que pleguem el ram.

El Governador és un home que o està de broma o no te gaire serietat.

Un dia fa solemnement la declaració de que s'ha acabat la censura. I efectivament; se repensa desseguida i mai la censura ha sigut tan minuciosa.

«Si es broma, puede pasar pero a tal extremo llevada...»

Ja sab el final, el senyor Governador.

En Callén ha parlat al Consistori. Es una cosa qu's veu poques vegades. Com no siga per a demanar que un dictamen quedi sobre la taula.

De resultes de sa actuació consistorial se podrà reformar el ditxo:

«Callén, que fou torero».

En Rocha és qüefe de la minoria del Ajuntament. L'home ha crescut un pam. La cara, que la tenia de pa de ral, ara la té de pa de dos rals.

I, desde la forca, en Pich se'l mira somrient com si li digués: «No sabs la que t'espera».

El famós ex rector de l'Universitat de Salamanca senyor Unamuno es troba, des de fa uns quants dies, a Barcelona.

Don Miquel passava l'altra tarde per un animat carrer dels nostres barris baixos, i li cridaren la atenció unes tires de paper amb el seu enganxades a les parets.

—Què és això?—preguntà esverat el savi ca-

tedràtic—¿que pot-ser me volen fer regidor, nom, els barcelonins?...

El pobre senyor—això que és tant savi—ignora que en un music hall dels barris baixos hi ha una cupletista que també es diu Unamuno.

I que, per desgràcia, la seva «homònima» és molt més popular que ell.

La vaga dels teixidors ha fracassat.

En efecte, abans d'ahir la majoria de obrers anaren a les fàbriques amb les mateixes condicions d'abans.

El governador senyor Suárez Inclán els ho pot agrair.

Ho deuen haver fet perque savien que d'avui a demà la nostra primera autoritat se'n anava a San Sebastián, a estiuejar, i no li han volgut entorpir la marxa.

I lo satisfet que se'n deurà anar!...

«Conflicto resuelto!»—deu dir ell.

Ai senyor, quants ne va deixar el rei Herodes!

Des de San Sebastián, el senyor Suárez disposarà d'un telèfon en comunicació constant i directa amb el Govern Civil de Barcelona.

Així cada matí, el Governador i l'interf podràn sostindre el següent diàleg:

- Com va això?
- Tot segueix igual.
- I les vagues?
- De la mateixa manera.
- I les subsistències?
- Continúen als núvols.
- Així digui que tot va bé?
- I anant tot bé...
- Qui estigui bé que no's mogui.

Aquell diari de que'ls havíem parlat que ha de dirigir en Marcell Domingo sortirà definitivament el 15 d'agost i es titularà *La Lucha*.

No m'agrada el títol; m'agrada més *La Autonomia*.

Es més català, i trobo que amb *la autonomia* es podria lluitar igualment.

En el «Ateneu Tradicionalista» s'ha celebrat el concurs de tiro.

Ha sortit campió un tal Angel, qui en 20 trets guanya 191 punts.

Ai, pobre angelet!
Fiqueu-li els dits a la boca.

Tal com tinguerem l'honor de pronosticar ha succeït.

L'«Unió Catalanista» ha acordat no dissoldre's, a pesar dels intents suicides de la Directiva.

La salvació ha sigut obra dels delegats de fóra.

Això no és nou, què diantre!
Per tot-hom és sapigut que són els aires de fóra els que tornen la salut.

Amb tot i haver sigut sospeses indefinidament les eleccions de Girona, ele tres candidats que havien de lluitar, no's cansen de fer propaganda.

Fan bé, què diantre!
Tot ajuda a passar l'estiu.

Acaba de ocupar el càrreg de arxiprest de la nostra Sèu, el canonge d'Urgell senyor Tejedor. Ha fet bé, ja que's diu *Tejedor*, d'esperar posar-se a la feina un cop llesta la vaga.

Del contrari l'haurien pres per *esquirol*.

Dissabte que vé, dia 12

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

□ □ □

:: L'estiueig i la política ::

Les festes majors i el clero

□ □ □

8 planes, ninots i text 10 cènts.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.